

הבהלה לנדבת הזהב

בני ישראל הנלהבים מנדבים במהירות שיא את הזהב למשכן, שנועד לכפר על חטא העגל. גם את הסגידה לעגל הזהב המודרני ניתן לתקן באמצעות מתן צדקה למטרות נעלות.

השיגעון היהודי של חודש מרץ

March Madness 'מרץ מדנס', "השיגעון של מרץ" הוא אחד מהאירועים החשובים בלוח השנה של הספורט האמריקאי, ובו מתקיימים משחקי ספורט של האלופות הלאומיות של כדורסל המכללות בארה"ב.

במשך שלשה שבועות, מאמצע מרץ עד תחילת אפריל, מיליוני אנשים מנסים להמר מי יהיו הקבוצות המנצחות. גם המעסיקים כבר יודעים שבימים אלו העובדים פחות מרוכזים בעבודה ויותר עסוקים בספורט. במשך אותם שבועות האמריקאים יבזבזו מיליארדי דולרים על הימורים מי יהיה זה שינצח.

תורת החסידות מלמדת אותנו שכל דבר שקיים בעולם החומרי חייב להיות גם בצד הקדושה, ואם כן חייב להיות 'מרץ מדנס' גם בקדושה.

אותם שלשה שבועות הם בדרך כלל שלושת השבועות של הכנה לחג הפסח. באותם שבועות בכל קהילה יהודית מתחיל שיגעון ההכנות לפסח עם ניקיון הבתים. לאחר מכן מגיע פרויקט המצות. רוב עם ישראל פשוט הולך לחנות וקונה מצות לפסח, אבל ישנם הרבה יהודים טובים שהם בעצמם רוצים לאפות את המצות. הם מתאחדים יחדיו לקבוצות שנקראות 'חבורות' וביחד הם באים למאפיה, ואופים בשמחה גדולה את המצות שלהם לפסח.

וככל שמתקרבים לחג כך יותר עסוקים בקניות לחג. מיד אחרי פורים החנויות הכשרות בכל אתר ואתר מורידות מהמדפים את מצרכי החמץ ובמקומם הם מציעים את כל צרכי החג שכמובן עולים פי שלוש. כל אחד שנכנס לפני פסח לחנות

כשרה רואה מיד את 'המדנס' של החג, אתה רואה את הציבור מתנפל על המדפים וזה מדבק. גם אתה מתחיל לחטוף מכל הבא ליד, וזה נראה כאילו מכריזים מחר על סגר קורונה.

וכמובן קניות של בגדים חדשים לילדים לחג. בנוסף לכך, צריך להחליף את המטבח החמץ למטבח של פסח יחד עם כל הכלים וכו', ואז נזכרים שחסרים כמה כלים ורצים לקנות, בקיצור זהו 'השיגעון של מרץ' בצד הקדושה.

השנה זכינו ל'מרץ מדנס' נוסף בתחום הפיננסי. בימים האחרונים ישנה מפולת של בנקים, ועד לכתבת שורות אלו לפחות שלשה בנקים בארצות הברית נסגרו.

גם זה קרה בגלל תגובה אימפולסיבית של המפקידים, כאשר כולם כאחד רצו למשוך את הפיקדונות שלהם מהבנק. שום בנק לא יכול לעמוד מול תביעה של כל הלקוחות בבת אחת לקבל מיד את כספם. זהו מתכון בטוח לסגירת הבנק. זהו 'מרץ מדנס' של 2023.

נשים ראשונות לתרום

בפרשת השבוע אנו מוצאים את אותו אירוע אבל בכיוון ההפוך. היום קראנו את פרשת ויקהל-פקודי, שתי פרשיות ארוכות שמספרות על בניית המשכן בפועל ממש.

הפרשה מתחילה בכך שמשה הקהיל את עם ישראל למחרת יום כיפור. זה היה יום אחרי שהוא ירד מהר סיני עם הלוחות השניות, ואמר להם שהקב"ה מחל לעם ישראל. למחרת הוא גילה להם מה תהיה 'תשובת המשקל', כיצד הם אמורים לכפר על חטא העגל. זה יקרה על ידי בניית משכן מזהב לקב"ה.

במקום זהב לעגל הם יבנו עם הזהב בית לקב"ה.

משה מנה את כל החומרים והמצרכים שצריך כדי לבנות את המשכן, ואז התורה מספרת "ויצאו כל עדת ישראל מלפני משה". אומר המדרש: "מגיד הכתוב שכיון שנתבשרו ישראל במחילת אותו עוון (העגל) ושבקש מהם הקב"ה לבנות משכן כדי להשרות שכינתו ביניהן, שמחו שמחה יתרה ויצאו כולן בזריזות, כדי להביא את ממונם" (מדרש הגדול).

למחרת, בי"ב בתשרי התורה מספרת: "ויבואו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ה' ויבואו האנשים על הנשים כל נדיב לב

הביאו חח ונזם" וגו' (ויקהל לה, כ-כב).

הנוהג שבעולם הוא שכאשר מתרימים לצורך מסוים, צריך ללכת מאדם לאדם ולאסוף את הכסף, אבל בנדבת המשכן בני ישראל באו מעצמם להביא את הנדבות בשמחה גדולה.

אבל מה שמייחד את המגבית הזאת זהו "ויבואו האנשים על הנשים". אומר המדרש: "מלמד שהיו הנשים מקדימין לאנשים" (מדרש הגדול). וכפי שהרבי ציטט פעמים רבות שמובא בפרקי דרבי אליעזר, שבחטא העגל האנשים הם אלו שתרמו ואילו הנשים דווקא לא רצו לתרום לחטא העגל. לעומת זאת בנדבת המשכן הנשים הקדימו את הגברים (תו"מ טז עמ' 66). מסיים המדרש ואומר: "לפיכך זכו נשים של אותו הדור יותר מן האנשים, שאלו נכנסו לארץ ואלו לא נכנסו" (מדה"ג).

ואז התורה מגלה לנו כמה זמן ערך כל ה'צ'ארדי קמפיין: "והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר" (לו, ג). אומר המדרש: "אמר רבי יוחנן כל מלאכת המשכן הביאו ישראל לשני בקרים, מנין, שנאמר והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר ללמדך שבשני בקרים הביאוהו". (מדרש תנחומא ישן תרומה ג)

זאת הייתה 'הסתערות' אבל הפוכה בדיוק ממה שקרה השבוע. כולם רצו לתרום כסף לבניית המשכן בשמחה עצומה, והנשים היו ראשונות לתרום. זה היה 'שגעון של תרומות' וכמו שהמדרש אומר: "שמחו שמחה גדולה והביאו הנדבה בשמחה ובזריזות" (תנחומא פקודי).

תשובת המשקל לעגל הזהב

מה זה אומר לנו בשנת תשפ"ג? אומר הרבי שחטא העגל זה לא דבר שקרה לפני 3334 שנים, אלא זה קורה גם היום. אז השתחוו לעגל הזהב, והיום אנו סוגדים ל'עגל הזהב' המודרני. כסף הוא האליל המודרני. כולם 'עובדים' אותו כדי להשיג עוד ועוד. כשזה מגיע לביזנס פתאום שוכחים ממשפחה מחברים, כפי הביטוי השגור בפי כל: "חברים חברים, אבל ביזנס זה ביזנס" ולמי שיש לו יותר כסף הוא יותר חשוב, "בעל המאה הוא בעל הדעה". סוגדים לעגל הזהב.

התשובה ל'עגל הזהב' היא 'תרומת המשכן': לתרום את הכסף שעבדת קשה עליו, שעלה לך (כביטוי הידוע) "בדם יזע ודמעות", בזריזות ובשמחה לצדקה. אז אדם מוכיח לעצמו שהוא לא שבוי של הכסף, לא הכסף שולט עליו אלא הוא שולט על הכסף.

וכאן הרבי נותן מסר מיוחד לנשים: "הנשים צריכות לדעת שדורנו הוא גלגול של דור המדבר, ולכן ענינו הוא לבנות משכן, דהיינו שהאישה צריכה לעשות מהבית משכן, ולא להניח שתהיה נתינת מקום עבור 'עגל הזהב'.

"אלא מאי, השאלה היא מה יהיה עם 'עגל הזהב' כסף ופרנסה וכל העניינים. ובכן, התכלית של הכסף הוא עבור הוצאות אכילה ושתיה ולבושים, ואילו כאשר נוספים דולרים בדרך שאינה רצויה אז משתמשים בהם עבור רופאים ר"ל, ועבור "מסים" ועבור שאר עניינים של עוגמת נפש, אשר מוטב היה שלא להרוויח דולרים אלו, ובלבד שלא תהיה עוגמת נפש.

"וכשם שבימים ההם פעלו הנשים שעגל הזהב שרפוהו וטחנוהו ונעשה לאפר ועשן ואילו המשכן נבנה באופן שקרשי המשכן עומדים וקיימים לעולם, עד לעת"ל⁶⁷ ואז לא חסר מאומה⁶⁸ הבעל בריא האשה בריאה והילדים בריאים, ואז יהיה בית בריא, חי ושמח, ועל ידי זה יזכו לילך בקרוב לקראת משיח צדקנו" (תו"מ טז, עמ' 67 ואילך).